

17.6.2026

Vero-osasto

Selvitys liikunnan tukemisesta verotuksen keinoin

Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
2. Tiivistelmä	1
3. Nykytila	2
3.1. Suomen ansiotuloverojärjestelmä	2
3.2. Liikunnan ja urheilun huomioiminen nykyisessä tuloverojärjestelmässä	3
3.2.1. Yleishyödyllisten yhteisöjen verotus	4
3.2.2. Talkootyön verotus sekä matkakustannusten korvaukset	5
3.2.3. Liikuntaa ja liikkumista tukevat henkilökuntaedut ja luontoisedut	6
3.2.4. Urheilutulon jaksottaminen	7
3.2.5. Urheilija-apurahojen verotus	8
4. Kuulemiset	8
5. Selvitys kansainvälisistä käytännöistä	9
6. Arviointia liikunnan ja urheilun edistämisestä verotuksen keinoin	10
6.1.1. Uudet verotuet	10
6.1.2. Liikuntasetelit	12
6.1.3. Lahjoitusvähennyksen laajentaminen	14
6.1.4. Urheilijarahastot	15
6.1.5. Urheilija-apurahojen verotus	17
7. Johtopäätökset	18

1. Johdanto

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen tavoitteena on kääntää liikkuminen kasvuun jokaisessa ikäryhmässä. Liikunnallisen elämäntavan ja toimintakyvyn Suomi liikkeelle -ohjelmassa edistetään väestön liikkumista ilmiölähtöisesti eri ministeriöiden hallinnonalojen toimenpiteillä. Yksi ohjelman toimenpide on selvittää ja arvioida mahdollisuuksia liikunnan tukemiseen verotuksen keinoin. Lisäksi hallitusohjelmassa todetaan, että selkiytetään liikunta-alan toimijoiden arvonlisäverokohtelua liikkumiseen kannustavaksi. Tässä muistiossa tarkastellaan liikunnan tukemista verotuksen keinoin. Selvityksessä keskitytään liikunnan ja urheilun tuloverotuksellisiin kysymyksiin. Selvityksessä ei käsitellä valmisteveroja tai muita välillisiä veroja. Osana tätä selvitystyötä valmistui kesäkuussa 2025 kansainvälisiä malleja kuvaava selvitys Liikuntaa tukevat kansainväliset veromallit: Katsaus Suomen verokkymaiden verokannustimiin ([Valtioneuvoston julkaisuja 2025:60](#)). Liikunta-alan toimijoiden arvonlisäverokohtelua koskeva hallitusohjelman mukainen selvitys laaditaan erikseen ja se julkaistaan kesäkuussa 2026.

2. Tiivistelmä

Liikunnalla ja urheilulla on oma tärkeä yhteiskunnallinen arvonsa. Liikunnan voidaan nähdä edistävän terveyttä, oppimista, työkykyä, osallisuutta ja kotoutumista sekä vähentävän työstä poissaoloja ja terveydenhoidon tarvetta. Liikunta myös ylläpitää ikääntyvän väestön toimintakykyä ja vähentää palvelutarvetta. Urheilulla voidaan muun muassa edistää maakuvaa ja Suomen tunnettuutta, kansallista identiteettiä, yhteisöllisyyttä ja hyvää mieltä sekä tuottaa esikuvia.

Liikunnan ja urheilun merkitys onkin huomioitu myös Suomen verojärjestelmässä monien eri verotukien kautta. Merkittävimminä tukina voidaan pitää yleishyödyllisten yhteisöjen verovapauksia sekä liikuntaa ja liikkumista tukevia henkilökuntaetuja ja luontoisetuja, kuten esimerkiksi liikuntaseteleiden verovapautta.

Vaikka verotus jo laajasti huomioikin liikunnan ja urheilun merkityksen, on nykyisissä tuissa nähty tiettyjä kehittämistarpeita. Liikuntaseteleiden verovapaa enimmäismäärä on pysynyt samana vuodesta 2009, joten on perusteltua tehdä siihen yleisen hintatason muutosta vastaava korotus. Samoin liikunnan määritelmää on perusteltua täsmentää ja laajentaa, jotta se kattaisi laajasti erilaiset fyysisen liikunnan muodot ja vähentäisi seteleiden käyttöön liittyviä tulkinnanvaraisuuksia.

Lahjoitusvähennys ei tällä hetkellä koske liikunnan ja urheilun hyväksi tehtäviä lahjoituksia. Vähennystä ollaan kuitenkin laajentamassa vuoden 2027 alusta siten, että se kattaisi myös liikunta- ja urheilujärjestöille annettavat lahjoitukset. Lahjoitusvähennyksen laajentaminen on merkittävä parannus liikunta- ja urheilujärjestöjen mahdollisuuksiin kerätä lahjoituksia ja näin tehostaa varainhankintaa.

Uusien liikuntaa ja urheilua edistävien verotukien osalta olisi olennaista, että niillä voitaisiin osoittaa olevan vaikuttavuutta ihmisten liikunnan lisäämiseen. Taloustieteellisen tutkimuskirjallisuuden perusteella verotuksen keinot liikunnan lisäämiseen ovat kuitenkin rajalliset. Myöskään kansainvälisiä malleja koskevassa selvityksessä ei noussut esiin sellaisia muualla käytössä olevia tehokkaita keinoja, joilla olisi voitu osoittaa olleen merkittäviä vaikutuksia liikunnan lisäämiseen.

Urheilusta saatujen tulojen erityispiirteet huomioidaan tuloverotuksessa mahdollisuudella rahastoida urheiluran aikaisia tuloja. Ammattuurheilijat voivat siirtää urheilutulojaan valmennus- tai urheilijarahastoon, jolloin tuloista maksetaan vero vasta urheilu-uran päätyttyä varojen nostovaiheessa. Urheilijarahastoinnin alkuperäisenä tarkoituksena on tukea nimenomaan urheilu-uran jälkeistä siirtymävaihetta. Rahastoja hallinnoivien säätiöiden nimeäminen olisi perusteltua siirtää valtiovarainministeriöltä Verohallintoon, jonka toimialaan kuuluu verolainsäädännön soveltaminen ja verovalvonta. Samalla olisi perusteltua arvioida, tulisiko nimeämiselle ja nimeämisen peruuttamiselle säätää laissa nykyistä selkeämmät kriteerit.

3. Nykytila

3.1. Suomen ansiotuloverojärjestelmä

Verotuksen ensisijainen tavoite on fiskaalinen, eli rahan kerääminen julkisen sektorin tehtävien ja veloitteiden rahoittamiseksi. Verotuksella voi olla myös muita tehtäviä, kuten esimerkiksi tulonjaon tasaaminen, tuotannon ja kulutuksen ohjaaminen toivottuun suuntaan tai negatiivisten ulkoisvaikutusten lieventäminen. Eri tavoitteet ja niiden saavuttamiseen tähtäävät keinot voivat olla keskenään ristiriitaisia. Hyvän verojärjestelmän ominaisuuksia ovat muun muassa tehokkuus, neutraalisuus, oikeudenmukaisuus, selkeys ja yksinkertaisuus sekä ennustettavuus ja oikeusvarmuus. Hyvä verojärjestelmä kerää yhteiskunnan tarvitseman rahoituksen oikeudenmukaisesti ja verotuksen haittavaikutukset minimoivalla tavalla.

Suomessa on käytössä eriytetty tuloverojärjestelmä. Tämä tarkoittaa sitä, että ansio- ja pääomatuloja verotetaan erikseen. Ansiotulojen verotusoikeus on valtiolla, kunnilla ja seurakunnilla. Lisäksi kaikesta ansiotulosta peritään sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu ja palkkatulosta lisäksi sairausvakuutuksen päivärahamaksu, työeläkevakuutusmaksu sekä työttömyysvakuutusmaksu. Ansiotuloja verotetaan vuosittain säädettävän progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. Pääomatulojen veroprosentti on 30 000 euroon asti 30 prosenttia. Pääomatulojen määrän ylittäessä 30 000 euroa, ylimenevästä osuudesta maksetaan veroa 34 prosenttia.

Ansiotulojen verotus perustuu laajaan tulokäsitteeseen. Tämä tarkoittaa sitä, että veronalaista ansiotuloa on kaikki verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot, ellei niitä erikseen ole säädetty verovapaiksi. Ansiotuloksi katsotaan kaikki tulo, joka ei ole pääomatuloa. Ansiotuloa on siten esimerkiksi palkkatulo, työkorvaus, eläketulo ja päivärahatulo, kuten työttömyys-, vanhempain- ja sairauspäivärahat. Yritystulo jakautuu ansio- ja pääomatuloon siten, että ensin erotetaan laissa säädetty pääomatulo-osuus ja loppuosa verotetaan ansiotulona. Verovapaaksi tuloksi on säädetty muun muassa tietyt sosiaalietuudet, kuten lapsilisä, asumistuki sekä viimesijaisena tukena maksettava toimeentulotuki.

Erilaisia ansiotuloja verotetaan eri tavalla, koska niistä myönnetään eri vähennyksiä. Eläketulosta tehdään eläketulovähennys, jota ei saa muista tuloista. Eläketulovähennyksen tarkoituksena on säädellä eläketulojen verorasitusta muun muassa siten, ettei pelkästään kansaneläkettä tai takuueläkettä saavat maksa tuloveroa. Eläketulosta maksetaan myös eläketulon lisäveroa. Palkan, työkorvauksen ja muiden tulojen perusteella tehdään työtulovähennys ja ansiotulovähennys, joita ei puolestaan saa eläketulosta. Näiden vain työtulon perusteella tehtävien vähennysten tavoitteena on työllisyyden ja työn tarjonnan edistäminen parantamalla työnteon kannustavuutta. Lisäksi palkkatulosta tehdään tulonhankkimisvähennys. Nämä edellä mainitut vähennykset ovat tietyn tyyppisen ansiotulon perusteella viran puolesta myönnettäviä vähennyksiä, jotka alentavat kyseisen tulotyyppin veroastetta. Sosiaalietuuksien verotuksessa mainittuja vähennyksiä ei myönnetä.

Tuloverotus perustuu nettotulon verottamiseen. Tämä tarkoittaa sitä, että veronalaisista tuloista voi vähentää tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot. Näitä menoja kutsutaan luonnollisiksi vähennyksiksi, ja niiden vähennyskelpoisuus on verojärjestelmän perusrakenteen mukaista. Luonnollisia vähennyksiä ei ole lueteltu laissa tyhjentävästi. Esimerkinomainen luettelo vähennyksistä on tuloverolain (1535/1992) 31 §:ssä, joka sisältää muun muassa ammattikirjallisuuden hankkimisesta johtuneet menot. Verotuskäytännössä välittömästi tulonhankintaan liittyviksi kustannuksiksi on katsottu esimerkiksi erilaiset työvälaineet sekä tietokoneesta ja tietoliikenteestä johtuneet menot.

Verotuksessa ei voi vähentää tulonhankkimismenoina tavanomaisia elantomenoja eikä sellaisia kuluja, jotka liittyvät verovapaan tulon hankintaan ja säilyttämiseen. Näin olen vähennyskelpoisia eivät ole esimerkiksi asumismenot, harrastustoiminnasta aiheutuvat menot eikä lasten ja kodin hoidosta aiheutuneet menot.

Verotuet ovat verotuksen normaaliin perusrakenteeseen eli niin sanottuun normiverojärjestelmään teytyjä poikkeuksia, joiden avulla tuetaan jotain tiettyä elinkeinoa tai verovelvollisryhmää. Käytännössä verotuilla tarkoitetaan verovapauksia, verovähennyksiä, alempia verokantoja ja muita niihin rinnastettavia keinoja. Verotuet määritellään verolainsäädännössä. Henkilöiden tuloverotuksessa verotukia ovat laajasta tulokäsitteestä poikkeavat tulon verovapaudet sekä luonnollisista vähennyksistä poikkeavat verovähennykset.

3.2. Liikunnan ja urheilun huomioiminen nykyisessä tuloverojärjestelmässä

Liikunnalla ja urheilulla on oma tärkeä yhteiskunnallinen arvonsa. Liikunnan voidaan nähdä edistävän terveyttä, oppimista, työkykyä, osallisuutta ja kotoutumista sekä vähentää työstä poissaoloja ja terveydenhoidon tarvetta. Liikunta myös ylläpitää ikääntyvän väestön toimintakykyä ja vähentää palvelutarvetta. Urheilulla voidaan muun muassa edistää maakuvaa ja Suomen tunnettua, kansallista identiteettiä, yhteisöllisyyttä ja hyvää mieltä sekä tuottaa esikuvia.¹

UKK-instituutin laatiman [Liikuntaraportin](#) mukaan suomalaisten liikemittarilla mitattu liikkuminen kuitenkin vähenee koko kouluiän, tasoittuu työssä ja vähenee edelleen eläkeiässä. Raportin tulosten perusteella työikäisten kunto heikkeni nuoremmista vanhempiin ikäryhmiin siirryttäessä. Koululaisten Move!-mittausten ja Puolustusvoimien seurantojen mukaan näissä ikäryhmissä erityisesti kestävyyskunto on heikentynyt viimeksi kuluneiden vuosien aikana. Riittämätön liikkuminen heikentää yksilöiden terveyttä ja elämän laatua ja se haastaa muun muassa työurien pidentymistä.

Suomen verojärjestelmässä huomioidaankin monin paikoin liikunnan, liikkumisen ja urheilun edistäminen. Liikunnan ja liikkumisen edistämistä nykyisessä verojärjestelmässä on kuvattu esimerkiksi Valtion liikuntaneuvoston raportissa: Valtionhallinto liikunnan ja liikkumisen edistäjänä 2019–2023: valtiovarainministeriö ([Valtio liikuntaneuvoston julkaisuja 2023:12](#)). Seuraavassa tarkastellaan kyseisessä raportissakin käsiteltyjä erilaisia verolainsäädäntöön sisältyviä verotukia, joiden tavoitteena on liikunnan ja urheilun edistäminen sekä ammatiturheilun erityispiirteiden huomioiminen.

¹ Valtionhallinto liikunnan ja liikkumisen edistäjänä 2019–2023: valtiovarainministeriö (Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2023:12) s. 6.

3.2.1. Yleishyödyllisten yhteisöjen verotus

Yleishyödyllisen toiminnan harjoittamista Suomessa tuetaan verotuksessa yleishyödyllisiä yhteisöjä koskevien verotukien kautta. Esimerkiksi valtaosa liikuntaa ja liikkumista edistävästä järjestöistä on verotuksessa yleishyödyllisiä yhteisöjä ja näin ollen yleishyödyllisille yhteisöille säädettyjen verotukien piirissä.

Tuloverotuksessa yleishyödylliset yhteisöt ovat verovelvollisia vain elinkeinotulosta sekä kiinteistön tuottamasta tulosta. Kiinteistön tuottamasta tulosta kyseiset yhteisöt ovat verovelvollisia ainoastaan kunnalle, joten tuloon sovelletaan alennettua verokantaa.

Lisäksi tuloverolaissa on erikseen säädetty, että tietyistä varainkeruumuodoista saatuja tuloja ei pidetä yleishyödyllisen yhteisön elinkeinotulona. Tuloverolain 23 §:n mukaan yleishyödyllisen yhteisön elinkeinotulona ei pidetä:

- 1) yhteisön toimintansa rahoittamiseksi järjestämistä arpajaisista, myyjäisistä, urheilukilpailuista, tanssi- ja muista huvitilaisuuksista, tavarankeräyksestä ja muusta niihin verrattavasta toiminnasta eikä edellä mainittujen tilaisuuksien yhteydessä harjoitetusta tarjoilu-, myynti- ja muusta sellaisesta toiminnasta saatua tuloa;
- 2) jäsenlehdistä ja muista yhteisön toimintaa välittömästi palvelevista julkaisuista saatua tuloa;
- 3) adressien, merkkien, korttien, viirien tai muiden sellaisten hyödykkeiden myynnin muodossa suoritetusta varojenkeräyksestä saatua tuloa;
- 4) sairaaloissa, vajaamielislaitoksissa, rangaistus- tai työlaitoksissa, vanhainkodeissa, invalidihuoltolaitoksissa tai muissa sellaisissa huoltolaitoksissa ja huoltoloissa hoito-, askartelu- tai opetustarkoituksessa valmistettujen tuotteiden myynnistä tai tällaisessa tarkoituksessa suoritetuista palveluksista saatua tuloa;
- 5) bingopelin pitämisestä saatua tuloa.

Käytännössä tuloverolain säännökset tarkoittavat sitä, että yleishyödyllisten yhteisöjen perustoiminta on vapautettu verosta, minkä lisäksi edellä mainitut varainkeruumuodot on vapautettu verosta, vaikka ne olisivatkin elinkeinotoimintaa. Verohallinto on antanut yleishyödyllisten yhteisöjen verotusta koskevan [ohjeen](#), jossa käsitellään laajasti kyseisten yhteisöjen verotuksellisia kysymyksiä.

Tuloverolain säännösten lisäksi Suomessa on voimassa laki eräiden yleishyödyllisten yhteisöjen veronhuojenuksista (680/1976). Kyseisessä laissa säädetään yhteiskunnallisesti merkittävää toimintaa harjoittavien yleishyödyllisten yhteisöjen vapauttamisesta tuloverosta. Laissa säädettyjen edellytysten täytyessä yleishyödyllinen yhteisö voidaan vapauttaa verosta myös elinkeinotulon ja kiinteistön tuottaman tulon osalta. Verohallinnon verkkosivuilla on [julkinen listaus](#) lain nojalla nimetyistä yhteisöistä ja listalla on mukana useita liikuntaa ja urheilua tukevia ja edistäviä yleishyödyllisiä yhteisöjä.

Yleishyödylliset yhteisöt on huomioitu myös arvonnisäverouksessa siten, että tuloverolaissa tarkoitettu yleishyödyllinen yhteisö on arvonnisäverovelvollinen vain tuloverolain mukaisista elinkeinotoiminnan tuloistaan. Lisäksi yleishyödylliset yhteisöt on vapautettu perintö- ja lahjaverosta.

Yleishyödyllisten yhteisöjen toiminnan verovapaus tukee liikunta- ja urheilujärjestöjen toimintaedellytyksiä ja muodostaa merkittävän osan liikuntaan verotuksen kautta kohdistuvasta tuesta. Urheilu- ja liikuntaseurat

muodostavat Suomessa laajan ja vakiintuneen kansalaistoiminnan kokonaisuuden. Liikuntaneuvoston selvityksen² mukaan Suomessa toimii noin 8 200 urheiluseuraa, joissa on yhteensä noin 1,45 miljoonaa jäsentä, ja seuratoiminnassa on mukana arviolta noin puoli miljoonaa vapaaehtoistoimijaa. Selvityksen mukaan arviolta noin 40 prosenttia väestöstä kiinnittyy jollain tapaa liikunnan ja urheilun kansalaistoimintaan. Seurojen toiminta kohdistuu erityisesti lapsiin ja nuoriin, joista enemmistö osallistuu seuratoimintaan ainakin jossain elämänvaiheessa, mutta myös aikuisväestössä seurojen tarjoamien liikuntapalvelujen käyttö on merkittävää. Vuonna 2024 noin 55 prosenttia 9–20-vuotiaista osallistui urheiluseuratoimintaan ja noin 45 prosenttia aktiivisesti. Aikuisväestöstä puolestaan noin 21 prosenttia käyttää urheiluseurojen tarjoamia liikuntapalveluja ja noin 13 prosenttia on seurojen jäseniä. Yleishyödyllisten yhteisöjen verovapauden keskeisenä oikeutuksena voidaan pitää sitä, että verojärjestelmä tunnistaa ja tukee sellaista toimintaa, joka tuottaa laajaa yleistä hyötyä ilman voitonjakotarkoitusta. Liikunta- ja urheiluseurojen toiminnan tarkoituksena ei tyypillisesti ole voiton tuottaminen jäsenille tai ulkopuolisille sijoittajille, vaan liikunnan, urheilun, kasvatuksen ja hyvinvoinnin edistäminen. Seurojen toiminnan hyödyt eivät rajoitu yksinomaan toimintaan osallistuviin henkilöihin, vaan toimintaan liittyy liikunnan harrastamisen lisäksi positiivisia ulkoisvaikutuksia kuten yhteisöllisyyttä, kasvatuksellisia vaikutuksia, osallisuutta, vapaaehtoistoimintaa ja hyvinvointia laajemmin yhteiskunnassa. Koska toiminnan hyödyt ulottuvat laajemmalle kuin yksittäisiin maksajiin, yleishyödyllinen verokohtelu voi osaltaan korjata sitä, että markkinaehtoinen palvelutuotanto ei ota huomioon kaikkia toiminnan yhteiskunnallisia hyötyjä. Yleishyödyllisten yhteisöjen verovapaus on määritelty verotueksi, koska se on poikkeus verotuksen normijärjestelmästä. Tuen euromääräistä arvoa ei kuitenkaan pystytä määrittelemään. Verohallinnon ohjeen mukaan yleishyödyllisen yhteisön verovapaaseen toimintaan kuuluvat muun muassa jäsenmaksut, lahjoitukset, avustukset sekä tietyin edellytyksin omaan yleishyödylliseen toimintaan liittyvä tavanomainen varainhankinta. Koska toiminta on verovapaata ja perustuu pitkälti vapaaehtoistyöhön, käytettävissä ei ole tietoja toiminnan euromääräisen suuruusluokan arvioimiseksi.

3.2.2. Talkootyön verotus sekä matkakustannusten korvaukset

Liikunta- ja urheiluseurojen kannalta tärkeää on myös talkootyön verotus, koska yleishyödylliset yhdistykset toimivat usein merkittävässä määrin vapaaehtois- ja talkootyöllä. Vapaaehtois- ja talkootyö on toisen hyväksi, ilman korvausta tehtävää työtä. Yhteisön tai työn tekijän ei tarvitse maksaa veroa yleishyödyllisen yhteisön hyväksi tehdystä vapaaehtois- ja talkootyöstä, jos työhön ei liity ulkopuolisia toimeksiantajia eikä työn tekijä saa työstään korvausta. Jos talkootyö tehdään ulkopuolisen työn teettäjän hyväksi ja työn teettäjä maksaa työstä korvauksen, saatu tulo on yleishyödylliselle yhteisölle verovapaata tuloa esimerkiksi silloin, kun talkootyö on pienimuotoista ja kertaluonteista, eikä se vaadi erityistä ammattitaitoa. Talkootyöstä saatu korvaus on myös käytettävä yleishyödyllisen toiminnan tukemiseen, ei vain työhön osallistuneiden henkilöiden hyväksi.

Vapaaehtois- ja talkootyöstä maksettaviin matkakustannusten korvauksiin liittyy merkittävä verotuksellinen etu. Normaalisti verovapaita matkakustannusten korvauksia voidaan maksaa vain työsuhteessa oleville työntekijöille, mutta tuloverolain nimenomaisen säännöksen nojalla verovapaita kustannusten korvauksia voidaan maksaa myös yleishyödyllisen yhteisön hyväksi tehtävästä vapaaehtois- ja talkootyöstä. Tämä on merkittävää erityisesti liikunta- ja urheiluseurojen kannalta, koska niiden toimintaan liittyy paljon matkoja harjoituksiin ja

² Liikkumisen, liikunnan ja urheilun tilasto- ja ennustekatsaus/ [Liikunnan kansalaistoiminta](https://www.liikuntaneuvosto.fi). Valtion liikuntaneuvosto. Viitattu 12.6.2026. www.liikuntaneuvosto.fi.

kilpailuihin. Yleishyödyllisen yhteisön hyväksi toimivalle vapaaehtoiselle voidaan maksaa verovapaata päivärahaa enintään 20 päivältä kalenterivuodessa. Majoittumiskorvaus sekä matkustamiskustannusten korvaus julkisen kulkuneuvon mukaan voidaan korvata rajoituksetta ja kilometrikorvauksia enintään 3 000 euroa kalenterivuodessa. Vapaaehtoistyöntekijöille maksettavien verovapaiden kilometrikorvausten enimmäismäärää korotettiin 2 000 eurosta 3 000 euroon vuoden 2019 alussa. Matka on tehtävä yleishyödyllisen yhteisön toimeksiannosta, liityttävä yhteisön toimintaan ja siitä on päätettävä etukäteen.

3.2.3. Liikuntaa ja liikkumista tukevat henkilökuntaedut ja luontoisedut

Henkilökuntaeduilla tarkoitetaan työnantajan työntekijöilleen tai eläkkeellä oleville entisille työntekijöilleen järjestämiä etuja, jotka annetaan työ- tai virkasuhteen perusteella, mutta jotka eivät ole korvausta tehdystä työstä. Henkilökuntaedun tarkoituksena on välillisesti edistää työn tekemistä esimerkiksi ylläpitämällä työntekijöiden työkykyä ja niiden verotuksesta säädetään tuloverolain 69 §:ssä.

Tuloverolain 69 §:n mukaan työnantajan järjestämä tavanomainen ja kohtuullinen, koko henkilökunnalle suunnattu virkistys- ja harrastustoiminta on työntekijöille verovapaa etu. Virkistys- ja harrastustoiminnalla tarkoitetaan lähinnä työnantajan etua toteuttavaa, koko henkilöstön viihtyvyyttä, suorituskykyä tai työpaikan ihmissuhteita ylläpitävää ja parantavaa työnantajan järjestämää toimintaa. Tavanomaisia virkistys- ja harrastustoiminnan muotoja ovat esimerkiksi työnantajan järjestämä tavanomainen ja kohtuullinen yhteisöllinen urheilu- ja liikuntatoiminta, harrastuskerhot sekä työnantajan koko henkilökunnalle järjestämät virkistyspäivät (tyky- tai tyhypäivät).

Työnantajan järjestämänä verovapaana virkistys- ja harrastustoimintana pidetään myös työnantajan tarjoamaa omaehtoista liikunta- ja kulttuuritoimintaa eli niin sanottujen liikunta- ja kulttuurietujen tarjoamista työntekijöille. Tällä hetkellä etu on verovapaata tuloa 400 euroon asti vuodessa. Hallitus on päättänyt kevään 2026 kehysriihessä korottaa etua 540 euroon, ja muutoksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2026 aikana. Etua on tarjottava koko henkilökunnalle, ja se saa olla ainoastaan työntekijän henkilökohtaisesti käytettävissä. Edun käyttämiseen oikeuttavien lippujen, seteleiden tai muiden maksujärjestelyjen on oltava henkilökohtaisia. Työntekijän omaehtoisella toiminnalla tarkoitetaan, että työntekijä voi harrastaa esimerkiksi liikuntaa itse valitsemaan ajankohtana ja valita harrastuspaikan sekä -tavan useiden eri vaihtoehtojen joukosta.

Luontoisedulla tarkoitetaan työnantajan muuna kuin rahana työstä suorittamaa vastiketta palkansaajalle. Käytännössä luontoisetu on työnantajan järjestämä ja kustantama hyödyke (tavara tai palvelu), jonka työnantaja luovuttaa palkansaajan käyttöön.

Yksi luontoiseduista on työnantajan työntekijälleen antama joukkoliikenteen henkilökohtainen matkalippu asunnon ja työpaikan välistä matkaa varten. Työsuhdematkalippu on verovapaata tuloa 3 400 euroon asti. Työsuhdematkalipun verovapaus tukee joukkoliikenteen käyttöä, jonka on katsottu samalla lisäävän myös aktiivista liikkumista, koska matkaketjuun liittyy aina esimerkiksi kävelemistä.

Työsuhdepolkupyörä oli verovapaata tuloa 1 200 euroon asti vuodessa vuoden 2025 loppuun. Verovapaudesta luovuttiin siirtymäajalla osana julkisen talouden säästötoimia.

Erilaiset henkilöstö- ja luontoisedut sekä muut verotuskäytännöt tukevat aktiivista liikkumista ja liikuntaa, mutta toisaalta monet vuosikymmenten aikana kehittyneet erilaisten verotuksellisten etujen ja käytäntöjen on

nähty myös luovan haasteita liikkumisen ja liikunnan edistämiseksi. Tällaisena on pidetty muun muassa työpaikalla tapahtuvan pysäköinnin verovapautta.³

3.2.4. Urheilutulon jaksottaminen

Urheilusta saatujen tulojen erityispiirteet sekä urheilu-uran lyhyt kesto huomioidaan tuloverotuksessa urheilutulon jaksottamista koskevilla säännöksillä. Tuloverolain mukaan urheilijan on mahdollisuus siirtää verovuoden aikana urheilemisesta saamia tuloja (urheilutulo) valtiovarainministeriön nimeämän säätiön yhteydessä olevaan valtakunnalliseen valmennusrahastoon tai urheilijarahastoon. Urheilutuloja jaksottamalla osa urheilijan ansiotuloista verotetaan vasta niitä nostettaessa urheilu-uran päättymisen jälkeen. Ansiotulokertymän ja niistä maksettavan veron jakaminen useammalle verovuodelle pienentää urheilijan maksamia veroja.

Urheilun ja urheilijan käsitettä ei ole määritelty verolainsäädännössä. Yleisesti urheilu on kamppailua keskinäisestä paremmuudesta ennalta määrättyjen sääntöjen mukaisesti. Urheilulle on ominaista harjoittelu ja kilpailu. Tuloverolain mukaan urheilutuloina pidetään urheilukilpailusta saatuja rahapalkintoja ja muita kilpailemisesta saatuja tuloja sekä urheilemiseen liittyvistä mainossopimuksista ja yhteistyösopimuksista saatuja tuloja, jos sopijapuolina ovat urheilija, lajiliitto ja yhteistyötaho yhdessä. Urheilutulona ei pidetä valmennus- ja harjoitteluapurahaa eikä lajiliitolta tai olympiakomitealta saatua tai näihin rinnastettavaa valmennustukea.

Valmennusrahastoon voidaan maksaa muita urheilutuloja kuin palkkaa. Valmennusrahastoon maksettua urheilutuloa voidaan käyttää urheilemisesta ja valmentautumisesta verovuoden aikana aiheutuviin menoihin. Rahastossa verovuoden päättyessä oleva määrä on verovuoden veronalaista ansiotuloa siltä osin kuin sitä ei ole siirretty urheilijarahastoon. Valmennusrahastoon voidaan kuitenkin vuosittain jättää verovapaasti tulevaa valmentautumista varten enintään 20 000 euroa (valmennuskate).

Urheilija voi siirtää enintään 50 prosenttia urheilutulon bruttomäärästä, mutta enintään 200 000 euroa vuodessa verovapaasti urheilijarahastoon. Urheilijarahastoon siirretyt varat tuloutuvat urheilijauran päättymistä seuraavien vähintään kahden ja enintään 15 vuoden aikana. Urheilijarahastosta tuloutuvat varat ovat kokonaisuudessaan veronalaista ansiotuloa. Joukkueurheilijan urheilutuloa voidaan siirtää vain urheilijarahastoon, ei valmennusrahastoon.

Vuoden 2021 alusta rahastoitavan urheilutulon enimmäismäärää nostettiin 100 000 eurosta 200 000 euroon ja urheilijarahastoon siirrettyjen varojen tuloutusaikaa pidennettiin enintään 10 vuodesta 15 vuoteen.

Nykyiset valtiovarainministeriön nimeämät säätiöt, joiden yhteydessä toimii urheilija- tai valmennusrahasto, ovat:

- Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissäätiö sr (urheilijarahasto)
- Yleisurheilun Tuki sr (urheilijarahasto ja valmennusrahasto)
- Suomen Ilmailuliiton tukisäätiö sr (valmennusrahasto)
- Suomen urheilijoiden koulutus- ja ammatinedistämissäätiö sr (urheilijarahasto)
- Ammattiurheilusäätiö sr (urheilijarahasto)

³ Valtionhallinto liikunnan ja liikkumisen edistäjänä 2019–2023: valtiovarainministeriö (Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2023:12) s. 18–19.

- Alumnin Tukisäätiö sr (urheilijarahasto)
- Suomen Urheilun tukisäätiö sr (urheilijarahasto ja valmennusrahasto)
- Sports sr -säätiö (urheilijarahasto)

Urheilijarahastosta maksettujen palkkojen määrä on kasvanut viime vuosina maltillisesti mutta johdonmukaisesti. Vuonna 2021 palkkoja maksettiin yhteensä noin 4,5 miljoonaa euroa ja vuonna 2025 noin 5,3 miljoonaa euroa, joten kasvua kertyi tarkastelujaksolla yhteensä noin 18 prosenttia. Samanaikaisesti myös palkkasuoritusten lukumäärä nousi 926:sta 1 047:ään, mikä viittaa siihen, että kehitys ei johdu yksinomaan yksittäisten nostojen suurenemisesta, vaan myös urheilijarahastosta maksettujen palkkojen yleistymisestä. Kokonaisuutena arvioiden urheilijarahastosta maksettujen palkkojen taso on viime vuosina kasvanut hieman. Aineistossa korostuu kuitenkin selvä kausivaihtelu. Maksatus painottuu vuosittain erityisesti tammikuuhun ja osin myös joulukuuhun, minkä vuoksi kuukausitason vaihtelu on huomattavaa, eikä maksatus jakaudu tasaisesti vuoden eri kuukausille. Tämän vuoksi kehitystä on perusteltua arvioida ensisijaisesti vuositasolla. Vuoden 2026 tammi–huhtikuun tiedot viittaavat siihen, että euromääräinen kasvu on jatkunut myös kuluvana vuonna. Alkuvuonna 2026 palkkoja maksettiin noin 2,73 miljoonaa euroa, kun vastaavana ajankohtana vuonna 2025 summa oli noin 2,58 miljoonaa euroa. Maksusuoritusten lukumäärä oli kuitenkin molempina vuosina sama, joten alkuvuoden kasvu näyttää johtuvan ennen muuta keskimääräisen noston kasvusta.

3.2.5. Urheilija-apurahojen verotus

Apurahat ja stipendit ovat lähtökohtaisesti urheilijan veronalaista tuloa. Maksetun apurahan tosiasiallinen luonne määrittää, mistä suorituksesta on kyse ja miten sitä käsitellään verotuksessa. Ratkaisevaa merkitystä ei ole sillä, millä nimikkeellä jokin suoritus maksetaan.

Tuloverolakiin on kuitenkin säädetty poikkeus urheiluun liittyvien apurahojen veronalaisuudesta. Tuloverolain 82 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan veronalaista tuloa ei ole luonnollisen henkilön saama liikuntalain (390/2015) 14 §:n nojalla valtion varoista opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämälle huippu-urheilijalle maksettava valmennus- ja harjoitteluapuraha. Säännös lisättiin lakiin ensimmäisen kerran väliaikaisesti vuosille 1995–1998. Muutos perustui valtioneuvoston periaatepäätökseen, jonka mukaan menestyksen takaamiseksi Atlantan ja Naganon olympiakisoissa 30 mitaliehdokkaan joukolle myönnettiin kullekin 60 000 markan suuruisen vuotuinen urheilijastipendi harjoittelua ja valmentautumista varten.⁴ Verovapaus vakinaistettiin vuodesta 1999 alkaen.⁵

4. Kuulemiset

Selvitystyön aikana järjestettiin kuulemistilaisuus 19.12.2024, jossa keskeiset sidosryhmät pääsivät esittämään näkemyksiään hallitusohjelman kirjauksista. Kuultavina olivat opetus- ja kulttuuriministeriö, valtion liikuntaneuvosto, Suomen Olympiakomitea ry, Liikuntayrittäjät ry, UKK-instituutti, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT ja Metsähallitus.

⁴ HE 367/1994 vp.

⁵ HE 129/1998 vp.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toi esiin tarpeen luoda verovähennysmahdollisuus lasten liikuntaharrastusten kustannuksille. Lisäksi ministeriö toi esiin tarpeen joustavoittaa urheilijarahastoissa olevien varojen tuloutusajankohtaa.

Valtion liikuntaneuvosto toi kuulemisessa esiin yleistä tilastotietoa väestön liikkumisesta. Lisäksi liikuntaneuvosto käsitteli raportissaan Valtionhallinto liikunnan ja liikkumisen edistäjänä 2019–2023: valtiovarainministeriö ([Valtio liikuntaneuvoston julkaisuja 2023:12](#)) esiin tuotuja näkemyksiä liikunnan ja liikkumisen verotuksen nykytilasta ja mahdollisista kehittämiskohteista.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT käsitteli kuulemistilaisuudessa hintaohjauksen vaikutuksia liikuntaan ja liikkumiseen. Yhteenvetona esityksessä tuotiin esiin, että taloustieteellisen tutkimuskirjallisuuden perusteella liikuntakäyttäytyminen ei todennäköisesti ole kovin herkkä hinnoille eivätkä palvelujen veroalennukset siirry täysimääräisesti hintoihin. Näin ollen verotuksen keinot liikunnan lisäämiseen ovat rajalliset.

Suomen Olympiakomitea ry toi esiin tarpeen tarkastella mahdollisuuksia kehittää nykyisiä henkilökunta- ja luontoisetuja entistä kannustavimmiksi. Erityisesti lasten- ja nuorten liikuntaharrastusten tukemiseen tulisi panostaa. Vapaaehtoistyöntekijöiden matkakustannusten korvausten rajoja olisi perusteltua tarkastella sekä korottaa ja laajentaa liikuntaseteleiden verotukea. Urheilijarahastojen tuloutusaika tulisi muuttaa nykyistä joustavammaksi.

Liikuntayrittäjät ry toi esiin tarpeen korottaa liikuntaseteleiden enimmäismäärää ja edun laajentamisen myös toiminimiyrittäjille. Lisäksi Liikuntayrittäjät ehdottivat muun muassa lasten ja nuorten liikunnan edistämistä verovähennyksen keinoin sekä verovähennystä kuntosalikortista. Lisäksi Liikuntayrittäjät käsitelivät liikunnan arvonlisäverotusta koskevia kysymyksiä.

Metsähallitus toi esiin yleistä tietoa metsästyksestä ja kalastuksesta liittyen liikuntaseteleiden mahdolliseen laajentamiseen metsästyksen ja kalastukseen.

UKK-instituutti toi kuulemisessa esiin yleistä tietoa suomalaisten fyysisestä kunnosta, liikkumisesta ja elintavoista sekä niiden vaikutuksista. UKK-instituutti katsoi, että verotuksella voidaan vaikuttaa ihmisten liikkumiseen ja liikuntaan. Olennaista olisi tehdä koko väestöön vaikuttavia toimia sekä lisäksi kohdennettuja toimia. Yleisesti ottaen liikunnan verovähennyksiä tulisi lisätä ja esimerkiksi epäterveen ravitsemuksen verotusta ki-ristää.

5. Selvitys kansainvälisistä käytännöistä

Osana hallitusohjelman liikunnan verotusta koskevaa selvityshanketta opetus- ja kulttuuriministeriö tilasi selvityksen kansainvälisistä liikuntaa tukevista veromalleista KPMG Oy Ab:lta. Selvityksessä tarkasteltiin yhden-toista maan verokannustimia ja niiden soveltuvuutta Suomen verojärjestelmään. Selvitys valmistui ja se julkaistiin kesäkuussa 2025 ([Liikuntaa tukevat kansainväliset veromallit: Katsaus Suomen verokannustimien veromalleihin](#)).

Liikkumista, liikuntaa ja urheilua tukevia kansainvälisiä veromalleja koskevaan selvitykseen on koottu kahdeksan Euroopan maan ohella Australian, Kanadan ja Uuden-Seelannin esimerkkejä.

Henkilöverotuksessa syvennyttiin tarkemmin kolmen maan veromallin arviointiin. Esimerkiksi Norjassa vanhemmat voivat vähentää lasten liikuntailtapäiväkerhojen kuluja tuloverotuksessa, joissakin Kanadan provinseista puolestaan vähennyksen voi tehdä lasten liikuntakuluista. Alankomaissa työnantajat voivat maksaa asunnon ja työpaikan välisistä matkoista kulkumuotoriippumattomia verovapaita kilometrikorvauksia.

Yhteisöverotuksen osalta jotkut maat tukevat urheiluseurojen yleishyödyllistä toimintaa. Isossa-Britanniassa tietyn statuksen saaneet urheiluseurat eivät maksaa tuloistaan veroa ja voivat vastaanottaa verottomia lahjoituksia. Ruotsissa yleishyödylliset urheiluyhdistykset saavat verohelpotuksia työnantajien sivukuluista tiettyyn summaan asti.

Selvityksessä todetaan, että tarkastelussa löytyi veromalleja, joita olisi teknisesti mahdollista ottaa käyttöön myös Suomessa, kuten liikuntakuluvähennys, kulkumuotoriippumaton kilometrikorvaus tai urheiluseurojen työnantajamaksujen helpotus. Selvityksessä ei kuitenkaan löytynyt kattavia vaikutusarviointeja liikuntaan suunnattujen verokannustimien tehokkuudesta.

6. Arviointia liikunnan ja urheilun edistämisestä verotuksen keinoin

6.1.1. Uudet verotuet

Selvityksen perusteella voidaan todeta, että Suomen tuloverotuksessa on jo nykyisellään käytössä laaja joukko erilaisia verotukia, joiden tavoitteena on liikunnan tukeminen ja edistäminen eri muodoissaan. Esimerkiksi yleishyödyllisten yhteisöjen toiminnan verovapaudet tukevat liikunta- ja urheilujärjestöjen toimintaedellytyksiä ja muodostaa merkittävän osan liikuntaan verotuksen kautta kohdistuvasta tuesta. Näin ollen liikunnan edistäminen verotuksen keinoin on jo nykyisellään huomioitu tuloverotuksessa varsin laajasti. Lisäksi urheilutulon erityispiirteet on huomioitu tuloverolain tulon jaksottamista koskevilla erityissäännöksillä.

Selvityksen aikana järjestetyssä kuulemistilaisuudessa tuotiin esiin tarpeita ottaa käyttöön uusia verotukia esimerkiksi erilaisten verovähennysten kautta. Verojärjestelmän näkökulmasta verotuet ovat aina poikkeuksia verotuksen normaaliin perusrakenteeseen. Erilaiset verotuet monimutkaistavat verojärjestelmää ja ovat haastavia verotuksen automaatioasteen nostamista koskevan tavoitteen kannalta. Verotuet ovat tyypillisesti ongelmallisia myös sen vuoksi, että verojärjestelmän kautta tukea on vaikea kohdistaa täsmällisesti tuen tarvisijoille. Tällöin verotuki ulottuu tuen tarvisijoita laajemmalle joukolle, mikä nostaa tuen kustannuksia ja heikentää sen tehokkuutta. Verotuet voivat mahdollisesti myös vaikuttaa tuotteiden hintoihin korottavasti. Verotuksen kautta myönnettävät tuet ovat usein kansalaisille myös vaikeasti hahmotettavia eikä kyse ole läpinäkyvästä tukipolitiikasta. Lisäksi kaikkein pienituloisimmat henkilöt eivät hyödy tuloverotuksen kautta myönnettävistä tuista lainkaan, koska heille ei tule maksettavaksi tuloveroja. Lähtökohtaisesti verotukia tulisi käyttää vain silloin, kun niiden voidaan osoittaa olevan hallinnollisesti, taloudellisesti ja muutoinkin tehokkain keino toteuttaa tietty yhteiskunnan myöntämä tuki ja saavuttaa tuen tavoitteena oleva yhteiskunnallinen hyöty.

Uusien verotukien osalta olisikin olennaista, että niillä voitaisiin osoittaa olevan vaikuttavuutta ihmisten liikunnan lisäämiseen. Liikuntaan kohdistuvat verotuet vaikuttavat liikunnan harrastajan liikunnasta maksamaan hintaan. Tutkimuskirjallisuuden perusteella⁶ liikuntakäyttäytyminen ei kuitenkaan todennäköisesti ole kovin

⁶ Lassi Ahlvik and Anna Sahari, *Promoting Active Transport through Health Information: Evidence from a Randomized Controlled Trial*, FIT Working Paper 16 (Tampere: Finnish Centre of Excellence in Tax Systems Research, 2023).

herkkä hinnoille ja liikuntaan on vaikea vaikuttaa hintojen kautta. Liikuntaan vaikuttaa moni tekijä, kuten käytävissä oleva aika, motivaatio, tavat ja sitoutuminen, ja näiden vaikutus on todennäköisesti suurempi kuin hintojen. Veronalennukset eivät myöskään siirry täysimääräisesti palveluiden hintoihin, ja jos hinnat eivät laske ja kysyntä reagoi, seurauksena on verotulojen aleneminen ilman, että liikunta lisääntyy. Nämä seikat huomioiden voidaan todeta, että verotukselliset keinot lisätä liikuntaa ovat rajalliset. Suomalaisiin aineistoihin perustuvissa tutkimuksissa on lisäksi havaittu, että vaikutukset vaihtelevat toimijatyypeittäin. Käyttäytymistutkimus puolestaan viittaa siihen, että informaatio tai muut kevyet kannustimet eivät välttämättä muuta liikunniskäyttäytymistä merkittävästi, vaikka ne lisäisivät tietoisuutta. Sen sijaan tutkimuskirjallisuus tukee arviota, jonka mukaan aktiivista liikunnista voidaan edistää myös liikunnisympäristöön ja kulkutapavalintoihin vaikuttavilla ohjaukeinoilla.

Toteutetussa kansainvälisessä selvityksessä tuotiin esiin muutamia muissa maissa käytössä olevia keinoja, jotka olisivat teknisesti käyttöönotettavissa myös Suomessa. Näitä olisivat esimerkiksi joissakin Kanadan provinseissa käytössä oleva liikuntakuluvähennys tai Alankomaissa käytössä oleva kulkumuotoriippumaton kilometrikorvaus. Kyseisen selvityksen mukaan Kanadan verovähennyksen vaikutuksia liikkumisen, liikunnan ja urheilun lisääntymiseen on tutkittu ainakin lasten liikkumisen osalta. Näissä tutkimuksissa verovähennyksen myöntämisellä ei ole osoitettu olevan merkittävää vaikutusta lasten liikkumisen määrään. Tutkimusten mukaan suurempituloiset taloudet ovat hyödyntäneet vähennystä enemmän, ja näihin talouksiin kuuluvien lasten osalta on tunnistettu joitakin positiivisia vaikutuksia lasten liikunnan määrässä. Tutkimusten perusteella pienituloiset taloudet käyttävät vähennystä epätodennäköisemmin tai eivät ole tietoisia vähennyksestä. Valtakunnallisen vähennyksen kahtena ensimmäisenä vuonna vähennyksen käyttöaste vaihteli 1 prosentista alimman tuloluokan veronmaksajista 20 prosenttiin korkeimman tuloluokan veronmaksajista.⁷

Selvityksessä ei onnistuttu löytämään näyttöä Alankomaiden kulkumuotoriippumattoman kilometrikorvauksen vaikutuksista liikkumisen, liikunnan ja urheilun lisääntymiseen. Suomessa työnantaja voi maksaa verovapaita kilometrikorvauksia vain erityiselle työtekemispaikealle tehdyistä työmatkoista. Asunnon ja työpaikan välisistä matkoista ei voida maksaa verovapaita kilometrikorvauksia, vaan kyseiset kustannukset on säädetty rajoitusti vähennyskelpoisiksi tulonhankkimismenoiksi. Matkakuluvähennyksen kohdalla on aika ajoin ollut esillä vähennyksen rakenteen uudistaminen asunnon ja työpaikan väliseen etäisyyteen perustuvaksi kulkutavasta riippumattomaksi malliksi. Rakenteen uudistamisessa on monia kannatettavia piirteitä, mutta se ei kuitenkaan

Youssef Benzarti, Dorian Carloni, Jarkko Harju and Tuomas Kosonen, 'What Goes Up May Not Come Down: Asymmetric Incidence of Value-Added Taxes', *Journal of Political Economy*, 128/12 (2020), 4438–4474, doi:10.1086/710558.

European Commission, *Sport and Physical Activity*, Special Eurobarometer 525 (Brussels: European Union, September 2022), doi:10.2766/356346.

Jarkko Harju, Tuomas Kosonen and Oskar Nordström Skans, 'Firm Types, Price-Setting Strategies, and Consumption-Tax Incidence', *Journal of Public Economics*, 165 (2018), 48–72, doi:10.1016/j.jpubeco.2018.06.006.

Tuomas Kosonen, 'More and Cheaper Haircuts after VAT Cut? On the Efficiency and Incidence of Service Sector Consumption Taxes', *Journal of Public Economics*, 131 (2015), 87–100, doi:10.1016/j.jpubeco.2015.09.006.

Inge van den Bijgaart, David Klenert, Linus Mattauch and Simona Sulikova, 'Healthy Climate, Healthy Bodies: Optimal Fuel Taxation and Physical Activity', *Economica*, 91/361 (2024), 93–122, doi:10.1111/ecca.12497.

⁷ Liikuntaa tukevat kansainväliset veromallit: Katsaus Suomen verokimaiden verokannustimiin. (Valtioneuvoston julkaisu 2025:60) s.46.

olisi täysin ongelmaton. Käytännössä kulkutavasta riippumaton kaavamainen rakenne pienentäisi vähennyksen määrää niillä verovelvollisilla, joilla julkinen kulkuneuvo ei ole lainkaan käytettävissä. Tämä lisäisi näiden henkilöiden työssäkäynnin kustannuksia, mikä heikentäisi työn vastaanottamisen kannustimia.

Tehdyssä kansainvälisessä selvityksessä ei siten noussut esiin sellaisia muualla käytössä olevia tehokkaita keinoja, joilla olisi voitu osoittaa olleen merkittäviä vaikutuksia liikunnan lisäämiseen. Näin ollen selvityksen aikana ei ole noussut esiin sellaisia uusia verotuksellisia seikkoja tai keinoja, joiden perusteella voitaisiin puoltaa uusien verotukien käyttöönottoa liikunnan lisäämiseksi.

Selvityksen aikana on kuitenkin havaittu tiettyjä kehittämistarpeita nykyisin käytössä olevissa verotuissa, jotta ne tukisivat liikunnan edistämistä vielä nykyistä paremmin. Kehittämistarpeet liittyvät liikuntaseteleihin sekä lahjoitusvähennykseen, ja niitä tarkastellaan tarkemmin jäljempänä.

6.1.2. Liikuntasetelit

Työnantajalta saatu liikuntaseteli säädettiin alun perin verovapaaksi eduksi vuoden 2004 alusta alkaen. Liikunnan käsitettä ei määritelty itse säännöksessä tarkemmin, mutta myös liikuntaseteleihin soveltui tuloverolain 69 §:n 1 momentin rajaus, jonka mukaan verovapauden edellytyksenä on edun tavanomaisuus ja kohtuullisuus. Hallituksen esityksen (HE 49/2003 vp) mukaan tavanomaisena liikuntana voitiin pitää yleisesti suomalaisten harrastamia liikuntamuotoja.

Edun soveltamisalaa laajennettiin vuoden 2009 alusta myös työnantajan tarjoamaan työntekijän omaehtoiseen kulttuuritoimintaan. Toisin kuin liikuntatoiminta, kulttuuritoiminta määriteltiin tuloverolain 69 §:n 5 momentissa. Tässä yhteydessä pykälään lisättiin myös 400 euron enimmäismäärä työnantajan tarjoamalle työntekijän omaehtoiselle liikunta- tai kulttuuritoiminnalle.

Vuonna 2021 etuun oikeuttavan kulttuuritoiminnan piiriin lisättiin urheiluun ja pykälässä mainittuihin eri taiteenaloihin liittyvät messut. Lisäksi kulttuuritoimintana pidetään etäyhteyden avulla tapahtuvaa reaaliaikaista osallistumista edellä mainittuun toimintaan.

Vuoden 2009 edun laajentamista kulttuuritoimintaan koskevassa hallituksen esityksessä (HE 112/2008 vp) mainittiin edun piiriin kuuluvasta liikunnasta esimerkkeinä kuntosalitai uimahallikäynnit, pelivuorot ja ohjatut liikuntatunnit. Koska liikunnan käsitettä ei ole määritelty säännöksessä tai tuloverolain esitöissä tarkemmin, ovat edun soveltamisalan nykyiset rajanvedot pitkälti muotoutuneet verotuskäytännössä. Tavanomaiseksi liikuntatoiminnaksi katsottavat lajit ja aktiviteetit ovat myös jonkin verran vaihdelleet verotuskäytännössä vuosien varrella.

Verohallinnon henkilökuntaetujen verotuksesta antamassa ohjeessa (VH/7540/00.01.00/2024) on käsitelty omaehtoisen liikunta- ja kulttuuritoiminnan verovapautta. Ohjeen mukaan liikunnalla tarkoitetaan henkilön fyysistä aktiivisuutta, jonka tarkoituksena on yleensä kohottaa kuntoa tai ylläpitää taikka parantaa työntekijän fyysistä hyvinvointia ja terveyttä. Liikuntaa voidaan harrastaa useissa eri muodoissa. Erilaista ohjattua liikuntaa voidaan järjestää myös etäyhteyttä hyödyntäen. Tavanomaista liikuntaa ovat ohjeen mukaan kaikenlaiset henkilön omaa fyysistä aktiivisuutta edellyttävät yksilölajit sekä erilaiset joukkueliikuntamuodot riippumatta siitä, millaisia välineitä lajin harrastamiseen tarvitaan tai harrastetaanko liikuntamuotoa esimerkiksi eläinten kanssa tai avulla. Omaehtoiseen liikuntatoimintaan voi sisältyä myös liikuntavälineiden vuokraus silloin, kun vuokraaminen liittyy kiinteästi kyseiseen liikuntasuoritukseen. Olennaista ohjeen mukaan on, että kyse on työntekijän omasta liikunnasta.

Ohjeen mukaan erilaiset luonto- tai muita elämyksiä, virkistäytymistä, yleistä hyvinvointia tai elämäntaitoja työntekijöille tarjoavat palvelut tai lajit eivät ole säännöksessä tarkoitettua liikuntaa. Omaehtoisen liikuntatoiminnan seteliä tai muuta maksujärjestelmää ei voi käyttää tällaisten palvelujen tai lajien harrastamisesta aiheutuvien kustannusten maksamiseen. Liikuntaetua ei siten voi nykyisin käyttää esimerkiksi kalastukseen tai metsästyksen liittyvien palveluiden tai lupien maksamiseen.

Jotta liikunta- ja kulttuurisetelit olisivat entistä kannustavampia ja kattaisivat nykyistä laajemmin erilaiset fyysistä aktiivisuutta vaativat harrastukset, hallitus päätti kevään 2026 kehysriihessä korottaa työnantajan työntekijälle tarjoaman omaehtoisen liikunta- ja kulttuuritoiminnan verovapaan edun enimmäismäärää 400 eurosta 540 euroon. Nykyinen enimmäismäärä tuli lakiin vuoden 2009 alusta, eikä sitä ole korotettu sen jälkeen. Korotuksessa otettaisiin huomioon yleisen hintatason muutos vuodesta 2009, ja korotus vastaisi kuluttajahintaindeksin kehitystä.

Lisäksi lakiin lisättäisiin liikuntatoiminnan määritelmä oikeustilan selventämiseksi ja laajentamiseksi. Laajentaminen perustuu osaltaan valtiovarainministeriön vero-osastolla vuonna 2022 tehtyyn selvitykseen kulttuuri- ja liikuntasetelin käyttöalan laajentamisesta (Dnro VN/15545/2022). Selvityksen perusteella kulttuuri- ja liikuntasetelien käyttöalan laajentamista kaikkeen harrastus- ja virkistystoimintaan ei pidetty tarkoituksenmukaisena, kun otetaan huomioon veroedun alkuperäinen tarkoitus työntekijän hyvinvoinnin tukemisesta nimenomaan kulttuurin ja liikunnan avulla. Sen sijaan selvityksessä katsottiin, että liikunnan määritelmää voisi olla perusteltua tarkentaa ja osin myös laajentaa kulttuuri- ja liikuntaetua koskevassa tuloverolain säännöksessä.

Ehdotuksen mukaan liikuntatoimintana pidettäisiin henkilön omaa fyysistä aktiivisuutta edellyttävää toimintaa, jonka tarkoituksena on edistää työntekijän kuntoa, fyysistä hyvinvointia tai terveyttä. Määritelmä vastaisi lähtökohtaisesti sitä, mitä verotuskäytännössä on katsottu edun piirissä olevaksi liikuntatoiminnaksi. Lisäksi liikuntatoimintana pidettäisiin jatkossa myös henkilön fyysistä aktiivisuutta edellyttäviä luontoharrastuksia. Liikuntaedun piiriin tulisivat siten esimerkiksi myös kalastukseen ja metsästyksen liittyvät palvelut, joita verotuskäytännössä ei ole tähän mennessä pidetty edun piiriin kuuluvina. Lisäksi liikuntasuorituksessa tarvittavien välineiden vuokraus tulisi edun piiriin myös silloin, kun itse liikuntasuoritus on maksuton. Muutos mahdollistaisi esimerkiksi maastohiihtovälineiden vuokraamisen kohdennetulla maksuvälineellä, vaikka itse liikuntasuoritus olisi maksuton. Samoin liikuntaetua voisi jatkossa käyttää polkupyörän vuokraamiseen tai kaupunkipyörän kerta- tai kausimaksun maksamiseen. Liikuntatoimintana pidettäisiin myös henkilön omaa liikuntaa olennaisesti tukevia palveluita kuten esimerkiksi kuntosaliohjelman laatimista.

Muutoksia koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle kesäkuussa 2026 ([HE 113/2026 vp](#)). Lain voimaantultua ehdotettuja muutoksia liikunta- ja kulttuurietuun sovellettaisiin jo vuodelta 2026 toimitettavassa verotuksessa.

Liikunta- ja kulttuuriseteleitä myönnetään palkansaajille vuosittain yhteensä noin 330 miljoonalla eurolla, ja etua saavia palkansaajia on noin 1,2 miljoonaa. Tietoa siitä, miten suuri osa näistä käytetään liikuntaharrastuksiin, ei kuitenkaan ole saatavilla. Myöskään liikunta- ja kulttuuriseteleihin liittyvän verotuen yhteismäärää ei pystytä arvioimaan. Vuonna 2026 voimaan tulevan ylärajan korotuksen 400 eurosta 540 euroon arvioidaan kasvattavan edun määrää reilulla 20 miljoonalla eurolla ja pienentävän verotuloja noin 5 miljoonalla eurolla. Liikunta- ja kulttuurisetelit muodostavat merkittävän verotuksellisen tuen liikunnalle, joskaan tarkkaa näyttöä niiden liikuntaa lisäävästä vaikutuksesta ei ole saatavilla.

6.1.3. Lahjoitusvähennyksen laajentaminen

Verovelvollinen voi verotuksessa vähentää veronalaisen tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneet menot. Muut menot eivät lähtökohtaisesti ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Lahjoitusvähennys on erityinen verotuki, jonka tavoitteena on ollut se, että vähennyksen avulla saataisiin kohtuullisella julkisen sektorin panostuksella tieteen, taiteen ja suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämisen tukemiseksi lahjoituksia, jotka muutoin jäisivät ehkä kokonaan tekemättä.

Yhteisöjen lahjoitusvähennyksestä säädetään tuloverolain 57 §:ssä. Säännöksen mukaan yhteisö saa valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävällä tavalla vähentää tulostaan:

1) vähintään 850 euron ja enintään 250 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueeseen kuulvalle valtiolle tai Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle;

2) vähintään 850 euron ja enintään 50 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen sellaiselle Verohallinnon nimeämälle Euroopan talousalueella olevalle yhdistykselle, säätiölle tai jonkin edellä mainitun yhteydessä olevalle rahastolle, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen tai taiteen tukeminen taikka suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen.

Luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennys vakinaistettiin vuoden 2016 alusta, ja luonnollisen henkilön lahjoitusvähennyksestä säädetään tuloverolain 98 a §:ssä. Kyseisen säännöksen mukaan luonnollinen henkilö ja kuolinpesä saa vähentää puhtaasta ansiotulostaan vähintään 850 euron ja enintään 500 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle.

Luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennyksessä lahjoituskohteet ovat suppeammat kuin yhteisöillä, koska vähennys kattaa vain yliopistoille, korkeakouluille tai yliopistorahastoille tieteen tai taiteen tukemiseksi tehdyt lahjoitukset.

Tällä hetkellä liikuntaa ja urheilua tukevalle tai edistävälle järjestölle annetut lahjoitukset eivät siis ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Hallitus on kuitenkin linjannut kevään 2024 kehysriihessä, että lahjoitusvähennys laajennetaan lahjoituksiin nuoris-, kulttuuri-, liikunta-, urheilu- ja tietyt ehdot täyttävälle lapsijärjestöille. Lahjoitusvähennyksen laajentamista koskeva hallituksen esitysluonnos oli lausuntokierroksella 2025 alkukesästä, jonka jälkeen asia siirtyi jatkovalmisteluun. Kevään 2026 kehysriihessä hallitus linjasi, että laajennus tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen julkista rahoitusta saavalle yliopistolle, korkeakoululle tai näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle tiedettä, taidetta, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen toteutetaan aiemmin sovitulla tavalla. Tämän lisäksi lahjoitusvähennys laajennetaan sosiaali- ja terveystalouden järjestöihin.

Lahjoitusvähennyksen laajentaminen liikuntaa ja urheilua tukeville tai edistävälle järjestöille annettaviin lahjoituksiin olisi huomattava kannustin, ja sen voidaan arvioida parantavan merkittävästi liikunta ja urheiluseurojen varainhankintamahdollisuuksia. Muutoksen jälkeen sekä yhteisöt että luonnolliset henkilöt voisivat antaa liikunta- ja urheiluseuroille sekä muille liikunta- tai urheilua tukeville järjestöille verovähennyskelpoisia lahjoituksia.

tuksia. Luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennys olisi myös tarkoitus muuttaa verosta tehtäväksi vähennykseksi, mikä tuo vähennyksen piiriin myös pääomatuloa saavat henkilöt. Tämä laajentaisi potentiaalisten lahjoittajien joukkoa verrattuna siihen, että vähennyksen saisi vain ansiotuloista.

Hallituksen esitys on parhaillaan jatkovalmistelussa. Lakiesitys on tarkoitus antaa eduskunnalle budjettilakina syksyllä 2026 siten, että laki on voimassa vuoden 2027 alusta. Muutoksen arvioidaan parantavan järjestöjen toimintaedellytyksiä ja lisäävän siten osaltaan liikunnan harrastamista. Lahjoitusvähennyksen muutosten arvioidaan kasvattavan vähennyksen muodostamaa verotukea yhteensä noin 21 miljoonalla eurolla, mutta ei ole mahdollista arvioida, kuinka suuri osa tästä kasvusta kohdistuu liikuntaa ja urheilua tukeville järjestöille.

6.1.4. Urheilijarahastot

Urheilijarahastoinnin on yleisesti ottaen nähty toimivan varsin hyvin. Se mahdollistaa urheilu-uran aikana tienattavien urheilutulosten jaksottamisen urheilu-uran jälkeiseen aikaan ja näin tukee sopeutumista urheilu-uran jälkeiseen elämään. Selvityksen aikana ja kuulemisessa on kuitenkin tuotu esiin tarpeita joustavoittaa rahastosta urheilu-uran jälkeen tapahtuvien nostojen määräaikoja. Kannanotoissa on katsottu, että nostoaikaa tulisi pidentää, jotta rahastoidut varat olisivat joustavammin käytettävissä urheilu-uran jälkeen.

Urheilutulon jaksottamista koskevat säännökset sisällytettiin tuloverolakiin vuonna 1999. Urheilutulon jaksottamista koskevien säännösten tavoitteena on edistää urheilijoiden varautumista ja sopeutumista urheilu-uran jälkeiseen aikaan kuten esimerkiksi urheilu-uran jälkeiseen opiskeluun tai työelämään siirtymistä. Urheilijarahaston avulla urheilija voi jaksottaa urheilu-uran aikana ansaittuja tuloja verotettavaksi vasta sopeutusaikana ja tasata verotuksen progressiota. Sääntelyn tavoitteena on helpottaa nimenomaan urheilu-uran jälkeistä siirtymävaihetta, minkä vuoksi laissa on säädetty myös siitä, että varat on nostettava tiettyssä ajassa urheilu-uran päättymisen jälkeen. Alun perin urheilijarahastoon siirretyt varat tuloutuivat urheilu-uran päättymistä seuraavien vähintään viiden ja enintään kymmenen vuoden aikana siten, että kunakin verovuonna tuloutui tuloutumisvuosien lukumäärää vastaava osuus rahastossa urheilu-uran päättyessä olleesta määrästä. Tarkoituksena oli, että entinen urheilija ei voisi itse rajoittamattomasti vaikuttaa kunakin vuonna ansiotulona verotettavaksi tulevaan määrään eli käyttää rahastoa verosuunnittelukeinona.⁸ Nykyisin varat tuloutuvat urheilijauran päättymistä seuraavien vähintään kahden ja enintään 15 vuoden aikana siten, että kunakin verovuonna tuloutuu tuloutumisvuosien lukumäärää vastaava osuus rahastossa urheilu-uran päättyessä olleesta määrästä. Kun huomioidaan urheilijarahastoinnin alkuperäinen tarkoitus nimenomaan urheilu-uran jälkeisen siirtymävaiheen tukimuotona sekä se, että tarkoituksena ei ole ollut mahdollistaa rajoittamatonta vaikutusmahdollisuutta vuosittain ansiotulona verotettavaan määrään, voidaan nykyisiä nostoaikoja pitää varsin joustavina. Tästä näkökulmasta asiaa tarkasteltaessa nostoaikojen joustavoittamiselle vielä nykyisestään ei ole nähtävissä perusteita.

Jos urheilijarahastoinnin alkuperäistä tarkoitusta haluttaisiin muuttaa sekä samalla lisätä joustavuutta varojen nostoon, olisi se teknisesti mahdollista toteuttaa muuttamalla tuloverolakia. Nostolle olisi kuitenkin perusteltua säilyttää edelleen jokin takaraja. Koska urheilijarahastoinnissa ei ole kyse urheilijoiden eläkejärjestelmästä, olisi perusteltua, että varat pitäisi nostaa viimeistään ennen laissa säädettyä eläkeikää.

⁸ HE 278/1998 vp.

Ruotsissa rahastointia vastaava järjestelmä on toteutettu eläkejärjestelyjen avulla ja sitä on käsitelty tarkemmin liikkumista, liikuntaa ja urheilua tukevia kansainvälisiä veromalleja koskevassa selvityksessä.⁹ Ruotsissa urheilija, joka saa säännöllisiä tuloja samalta työnantajalta voi erilaisten eläkejärjestelyiden avulla turvata taloudellista asemaansa urheilu-uran jälkeen. Urheiluyhdistys ja työsuhteessa oleva urheilija voivat tehdä sopimuksen, jossa sovitaan siitä, että yhdistys maksaa urheilijalle eläkettä ammattiuran päättymisen jälkeen. Tämä mahdollistaa sen, että urheilija voi tasata urheilutulojaan niiden ansainta-aikaa pidemmälle ajalle. Urheiluyhdistykset voivat maksaa urheilijoilleen eläkettä pääasiallisesti kolmella tavalla joko solmimalla eläkevaikutuksen, perustamalla eläkesäätiön tai antamalla sitoumuksen maksaa eläkettä (direktpension).

Ruotsin veroviranomaisten mukaan vakiintuneena käytäntönä on, että urheiluyhdistykset solmivat urheilijan kanssa eläkesopimuksen. Tällöin urheiluyhdistys tai sen valitsema eläkevakuutusyhtiö maksaa eläkkeen suoraan urheilijalle. Urheiluyhdistys pidättää tätä varten osan urheilijan palkasta, ja urheilijaa verotetaan tulosta vasta, kun eläke myöhemmin maksetaan urheilijalle. Urheilu-uran päätyttyä urheilijalle maksetaan eläkesopimuksen perusteella eläkettä tai urheilija voi purkaa eläkesopimuksen ja nostaa koko eläkesumman kerralla. Myös tällainen kertakorvauksena maksettu summa eläkesopimuksen purkamisen yhteydessä katsotaan eläketuloksi.

Ruotsissa järjestelmä vaikuttaisi siten olevan osa urheilijoiden eläkejärjestelmää, kun taas Suomessa rahastointijärjestelmä on toteutettu tuloverolain verotusta koskevilla säännöksillä.

Säätiöiden nimeäminen

Tällä hetkellä valtiovarainministeriö nimeää säätiöt, joiden yhteydessä voi toimia urheilija- tai valmennusrahasto. Valtiovarainministeriön toimialaan ei kuitenkaan kuulu säätiövalvonta eikä verovalvonta, joten nykyisen nimeämismenettelyn tarkoituksena on ollut lähinnä ylläpitää listaa nimetyistä säätiöistä ja tarkistaa, että säätiön ja sen hallinnoiman rahaston säännöt vastaavat tuloverolain säännöksiä. Säännös on vuodelta 1999 eikä tämän tyyppisen toiminnan ja nimeämispäätösten tekemisen voida enää nykyään katsoa kuuluvan valtiovarainministeriön tehtäviin. Nimeämismenettely olisi perusteltua siirtää esimerkiksi Verohallintoon, jonka toimialaan kuuluu verolainsäädännön soveltaminen ja verovalvonta. Säätiövalvontaa hoitaa puolestaan Patentti- ja rekisterihallitus säätiölaissa (487/2015) tarkoitetulla tavalla. Säätiöiden nimeämistä koskevia hakemuksia tulee hyvin harvakseltaan, joten muutoksella ei olisi vaikutusta Verohallinnon resursseihin.

Tällä hetkellä säätiöiden nimeämisestä ei ole säädetty muuta kuin, että rahastoja hallinnoivan tahon tulee olla oikeudelliselta muodoltaan säätiö ja valtiovarainministeriö nimeää nämä säätiöt. Urheilijarahastoa tai valmennusrahastoa hallinnoivalle säätiölle ei lainsäädännössä ole siis säädetty mitään muita erityisiä kriteerejä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kaikki laillisesti perustetut säätiöt, jotka sääntöjensä mukaan hallinnoivat urheilija- tai valmennusrahastoa ja toimivat rahastoinnissa tuloverolain tulon jaksottamista koskevien säännösten mukaan, tulevat voimassa olevan lainsäädännön nojalla nimetyiksi. Myöskään nimeämisen peruuttamisesta ei ole laissa erityisiä säännöksiä. Rahastoja hallinnoivien säätiöiden tehtävänä on vastata urheilijoiden urheilu-uran aikaisten varojen hallinnoinnista ja sijoittamisesta nostettavaksi urheilu-uran jälkeen. Vaikka rahastoinnissa ei nyky muodossaan olekaan kyse varsinaisesta sosiaaliturvasta tai eläkejärjestelmästä, olisi kuitenkin perusteltua arvioida, tulisiko tämän tyyppistä tehtävää hoitavia säätiöitä koskea säätiölain säännösten lisäksi esimerkiksi erityiset luotettavuutta koskevat kriteerit. Tämä voitaisiin toteuttaa säätämällä yhdeksi nimeämisen edellytykseksi säätiön ja sen vastuuhenkilöiden luotettavuus. Yhtenä luotettavuuden kriteerinä

⁹ Liikuntaa tukevat kansainväliset veromallit, Katsaus Suomen verrokkimaiden verokannustimiin s. 18–19.

voisi olla esimerkiksi se, että säätiöllä ja sen vastuuhenkilöillä ei saisi olla julkisten velvoitteiden hoitoon liittyviä puutteita.

Urheilijarahastointia koskeva sääntely on vuodelta 1999. Suomessa urheilijarahastointia koskeva erityissääntely on lainsäädännössä toteutettu vain tuloverolain tulon jaksottamista ja sen verottamista koskevan sääntelyn kautta. Tämän vuoksi olisikin perustelua arvioida myös yleisemmin sitä, tulisiko urheilijarahastointimenetelyä koskeva nykypäivänä tulon verottamista koskevien säännösten lisäksi myös erityinen siviilioikeudellinen sääntely. Tämän arvioiminen kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan.

6.1.5. Urheilija-apurahojen verotus

Tuloverolain 82 §:n 1 momentin mukaan veronalaista tuloa ei ole luonnollisen henkilön saama:

- 1) stipendi tai muu apuraha, joka on saatu opintoja tai tieteellistä tutkimusta tai taiteellista toimintaa varten;
- 2) tieteellisen, taiteellisen tai yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saatu palkinto, jos palkinto on saatu palkinnon saajaan nähden riippumattomalta palkinnon myöntäjältä;
- 3) valtion 2 kohdassa tarkoitettusta taikka muusta ansiokkaasta toiminnasta ennen tammikuun 1 päivää 1984 myöntämä eläke tai tällaiseen eläkkeeseen liittyvä perhe-eläke;
- 4) liikuntalain 14 §:n nojalla valtion varoista opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämälle huippu-urheilijalle maksettava valmennus- ja harjoitteluapuraha.

Saman pykälän 2 momentin mukaan muulta kuin valtiolta, kunnalta, hyvinvointialueelta tai muulta julkisyhteisöltä taikka Pohjoismaiden neuvostolta saadut stipendit, opintorahat ja muut apurahat ovat kuitenkin veronalaista tuloa siltä osin, kuin niiden sekä julkisyhteisöiltä ja Pohjoismaiden neuvostolta saatujen stipendien, muiden apurahojen ja opintorahojen yhteenlaskettu määrä tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneiden menojen vähentämisen jälkeen verovuonna ylittää valtion taiteilija-apurahan vuotuisen määrän. Stipendit, opintorahat ja muut apurahat ovat sen verovuoden tuloa, jona ne maksetaan.

Edellä mainittu 2 momentin sääntely muilta kuin julkisyhteisöiltä saatujen stipendien, opintorahojen tai muiden apurahojen verotuksesta koskee yksityisten tahojen opintoja, tieteellistä tutkimusta tai taiteellista toimintaa varten myöntämiä stipendejä ja muita apurahoja. Urheiluun saatujen stipendien ja muiden apurahojen osalta verovapaata on 82 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan valtion varoista opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämälle huippu-urheilijalle maksettava valmennus- ja harjoitteluapuraha. Esimerkiksi urheilijan saamaan opiskelustipendiin sovelletaan kuitenkin yleisiä stipendien verotusta koskevia periaatteita eli se voi olla verovapaata vastaavin edellytyksin kuin muillekin. Maksetun stipendin ja apurahan tosiasiallinen luonne määrittää, mistä suorituksesta on kyse ja miten sitä käsitellään verotuksessa. Ratkaisevaa merkitystä ei ole sillä, millä nimikkeellä jokin suoritus maksetaan.

Urheilun erityispiirteet on huomioitu verotuksessa erityisesti urheilutulon jaksottamista koskevilla säännöksillä, joita on käsitelty tarkemmin edellä tässä selvityksessä.

7. Johtopäätökset

Verotuksen ensisijainen tavoite on fiskaalinen, eli rahan kerääminen julkisen sektorin tehtävien ja velvoitteiden rahoittamiseksi. Verotuksella voi olla myös muita tehtäviä, kuten esimerkiksi tulonjaon tasaaminen, tuotannon ja kulutuksen ohjaaminen toivottuun suuntaan tai negatiivisten ulkoisvaikutusten lieventäminen. Eri tavoitteet ja niiden saavuttamiseen tähtäävät keinot voivat olla keskenään ristiriitaisia. Hyvän verojärjestelmän ominaisuuksia ovat muun muassa tehokkuus, neutraalisuus, oikeudenmukaisuus, selkeys ja yksinkertaisuus sekä ennustettavuus ja oikeusvarmuus. Hyvä verojärjestelmä kerää yhteiskunnan tarvitseman rahoituksen oikeudenmukaisesti ja verotuksen haittavaikutukset minimoivalla tavalla.

Tuloverotus perustuu nettotulon verottamiseen, mikä tarkoittaa sitä, että veronalaisista tuloista voi vähentää tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot. Verotuksessa ei voi vähentää tulonhankkimismenoina tavanomaisia elantomenoja eikä sellaisia kuluja, jotka liittyvät verovapaan tulon hankintaan ja säilyttämiseen. Näin olen vähennyskelpoisia eivät ole esimerkiksi harrastustoiminnasta aiheutuvat menot.

Verotuet ovat verotuksen normaaliin perusrakenteeseen eli niin sanottuun normiverojärjestelmään tehtyjä poikkeuksia, joiden avulla tuetaan jotain tiettyä elinkeinoa tai verovelvollisryhmää. Käytännössä verotuilla tarkoitetaan verovapauksia, verovähennyksiä, alempia verokantoja ja muita niihin rinnastettavia keinoja.

Liikunnalla ja urheilulla on oma tärkeä yhteiskunnallinen arvonsa. Liikunnan voidaan nähdä edistävän terveyttä, oppimista, työkykyä, osallisuutta ja kotoutumista sekä vähentävän työstä poissaoloja ja terveydenhoidon tarvetta. Liikunta myös ylläpitää ikääntyvän väestön toimintakykyä ja vähentää palvelutarvetta. Urheilulla voidaan muun muassa edistää maakuvaa ja Suomen tunnettuutta, kansallista identiteettiä, yhteisöllisyyttä ja hyvää mieltä sekä tuottaa esikuvia.

Liikunnan ja urheilun merkitys onkin huomioitu myös Suomen verojärjestelmässä monien eri verotukien kautta. Merkittävimpinä tukina voidaan pitää yleishyödyllisten yhteisöjen verovapauksia sekä liikuntaa ja liikumista tukevia henkilökuntaetuja ja luontoisetuja, kuten esimerkiksi liikuntaseteleiden verovapautta.

Vaikka verotus jo laajasti huomioikin liikunnan ja urheilun merkityksen, on nykyisissä tuissa nähty tiettyjä kehittämistarpeita. Liikuntaseteleiden verovapaa enimmäismäärä on pysynyt samana vuodesta 2009, joten on perusteltua tehdä siihen yleisen hintatason muutosta vastaava korotus. Samoin liikunnan määritelmää on perusteltua täsmentää ja laajentaa, jotta se kattaisi laajasti erilaiset fyysisen liikunnan muodot ja vähentäisi seteleiden käyttöön liittyviä tulkinnanvaraisuuksia.

Lahjoitusvähennys ei tällä hetkellä koske liikunnan ja urheilun hyväksi tehtäviä lahjoituksia. Vähennystä ollaan kuitenkin laajentamassa vuoden 2027 alusta siten, että se kattaisi myös liikunta- ja urheilujärjestöille annettavat lahjoitukset. Lahjoitusvähennyksen laajentaminen on merkittävä parannus liikunta- ja urheilujärjestöjen mahdollisuuksiin kerätä lahjoituksia ja näin tehostaa varainhankintaa.

Uusien liikuntaa ja urheilua edistävien verotukien osalta olisi olennaista, että niillä voitaisiin osoittaa olevan vaikuttavuutta ihmisten liikunnan lisäämiseen. Taloustieteellisen tutkimuskirjallisuuden perusteella liikuntakäyttäytyminen ei todennäköisesti kuitenkaan ole kovin herkkä hinnoille eivätkä palvelujen veronalennukset siirry täysimääräisesti hintoihin. Näin ollen verotuksen keinot liikunnan lisäämiseen ovat rajalliset. Myöskään kansainvälisiä malleja koskevassa selvityksessä ei noussut esiin sellaisia muualla käytössä olevia tehokkaita keinoja, joilla olisi voitu osoittaa olleen merkittäviä vaikutuksia liikunnan lisäämiseen.

Urheilusta saatujen tulojen erityispiirteet sekä urheilu-uran lyhyt kesto huomioidaan tuloverotuksessa urheilutulon jaksottamista koskevilla säännöksillä. Kyse on verotuesta, joka mahdollistaa urheilu-uran aikana tienattujen urheilutulojen jaksottamisen urheilu-uran jälkeiseen aikaan. Järjestelmä tukee sopeutumista urheilu-uran jälkeiseen aikaan ja lieventää urheilusta saatujen tulojen progressiota. Urheilijarahastoinnin on yleisesti ottaen nähty toimivan varsin hyvin, mutta esiin on tuotu tarpeita joustavoittaa rahastosta urheilu-uran jälkeen tapahtuvien nostojen määräaikoja.

Sääntelyn tavoitteena on helpottaa nimenomaan urheilu-uran jälkeistä siirtymävaihetta, minkä vuoksi laissa on säädetty siitä, että varat on nostettava tietyssä ajassa urheilu-uran päättymisen jälkeen. Määräaikojen tarkoituksena on myös, että entinen urheilija ei voisi itse rajoittamattomasti vaikuttaa kunakin vuonna ansiotulona verotettavaksi tulevaan määrään eli käyttää rahastoa verosuunnittelukeinona.

Kun huomioidaan urheilijarahastoinnin alkuperäinen tarkoitus nimenomaan urheilu-uran jälkeisen siirtymävaiheen tukimuotona sekä se, että tarkoituksena ei ole ollut mahdollistaa rajoittamatonta vaikutusmahdollisuutta ansiotulona vuosittain verotettavaan määrään, voidaan nykyisiä nostoaikoja pitää varsin joustavina. Tästä näkökulmasta asiaa tarkasteltaessa nostoaikojen joustavoittamiselle ei ole nähtävissä perusteita.

Jos urheilijarahastoinnin alkuperäistä tarkoitusta halutaan kuitenkin muuttaa ja lisätä joustavuutta varojen nostoon, olisi se teknisesti mahdollista toteuttaa muuttamalla tuloverolakia. Nostolle olisi kuitenkin perusteltua säilyttää edelleen jokin takaraja. Koska urheilijarahastoinnissa ei ole nyky muodossaan kyse urheilijoiden eläkejärjestelmästä, olisi perusteltua, että varat pitäisi nostaa viimeistään ennen laissa säädettyä eläkeikää.

Tällä hetkellä valtiovarainministeriö nimeää säätiöt, joiden yhteydessä voi toimia urheilija- tai valmennusrahasto. Nimeämismenettelyn osalta sääntely on vanhentunutta, eikä valtiovarainministeriön toimialaan enää nykyisin kuulu tämän tyyppisten nimeämispäätösten tekeminen. Nimeämismenettely tulisikin siirtää Verohallintoon, jonka toimialaan kuuluu verolainsäädännön soveltaminen ja verovalvonta. Samalla olisi perusteltua arvioida, tulisiko nimeämiselle ja nimeämisen peruuttamiselle säätää laissa nykyistä selkeämmät kriteerit. Rahastointijärjestelmän osalta olisi perusteltua arvioida myös yleisemmin sitä, tulisiko urheilijarahastointia koskeaa tuloverolain säännösten lisäksi myös erityinen siviilioikeudellinen sääntely.